

Mitä vapaaehtoistoiminta on -ja mitä se ei ole

Eläkeliiton vapaaehtoiset kanssakulkijoina arjessa

Eläkeliiton vanhusneuvostokoulutus 30.11.2022
Suunnittelija Katja Harinen, Eläkeliitto ry

Eläkeliiton vapaaehtoistoiminta

- Organisoitu vapaaehtoistoiminta alkoi 1980-luvun puolivälissä.
- Noin 300 yhdistyksessä osallistutaan vapaaehtoistoiminnan tekemiseen.
- Auttavassa vapaaehtoistoiminnassa mukana noin 10 000 jäsentä.
- Eläkeliiton paikallisyhdistyksissä ja piireissä 395 vapaaehtoistoimintaa organisoivaa ikäihmistä eli vapaaehtoistoiminnan vastaavaa.

Eläkeliiton vapaaehtoistoiminta

- Eläkeliiton yhdistysten vapaaehtoiset auttavat ja tukevat erilaisissa elämäntilanteissa olevia. Avunsaaja voi olla niin nuori kuin vanhakin.
- Vapaaehtoistoiminnan pääpaino on yhdessäolossa ja yhteisessä tekemisessä, jota voi tehdä tavallisen ihmisen tiedoin ja taidoin.

Eläkeliiton vapaaehtoistoimintaa ohjaavat periaatteet

1. Vapaaehtoisuus
2. Tavallisena ihmisenä
3. Kohdattavan ihmisen ehdoilla
4. Yhdenvertaisuus
5. Luottamuksellisuus
6. Luotettavuus
7. Palkattomuus
8. Oikeus tukeen ja ohjaukseen

Monimuotoista vertaistukea

Virkistäviä yhdessäolon hetkiä

Toisten tukemista

Kohtaamisia

Eläkeliiton vapaaehtoistoiminnan muotoja

- Kotivierailut
- Puhelinsoitot juttuseuraa kaipaaville
- Vierailut esim. hoivakoteihin, hoitokoteihin, palvelutaloihin
- Digiopastajatoiminta
- Kouluissa ja päiväkodeissa tehtävä vapaaehtoistoiminta
- Vertaistukihenkilötoiminta (eronneet, lesket)
- Vertaisliikunnanohjaajana toimiminen
- Asiointiavun antaminen

Korkea tuen ja ohjauksen tarve

- Eläkeliiton vapaaehtoistoiminnalle on tyypillistä korkea ohjauksen ja tuen tarve.
- Uusia vapaaehtoisia tuetaan ja koulutetaan jatkuvasti, mutta pidempään toiminnassa mukana olleet tarvitsevat yhtä lailla tukea toimintaansa.
- Vapaaehtoiset tarvitsevat kokoontumistiloja, joissa voi järjestää toimintaa paikkakunnan asukkaille. Vapaaehtoisten omat kokoontumiset myös tärkeitä.

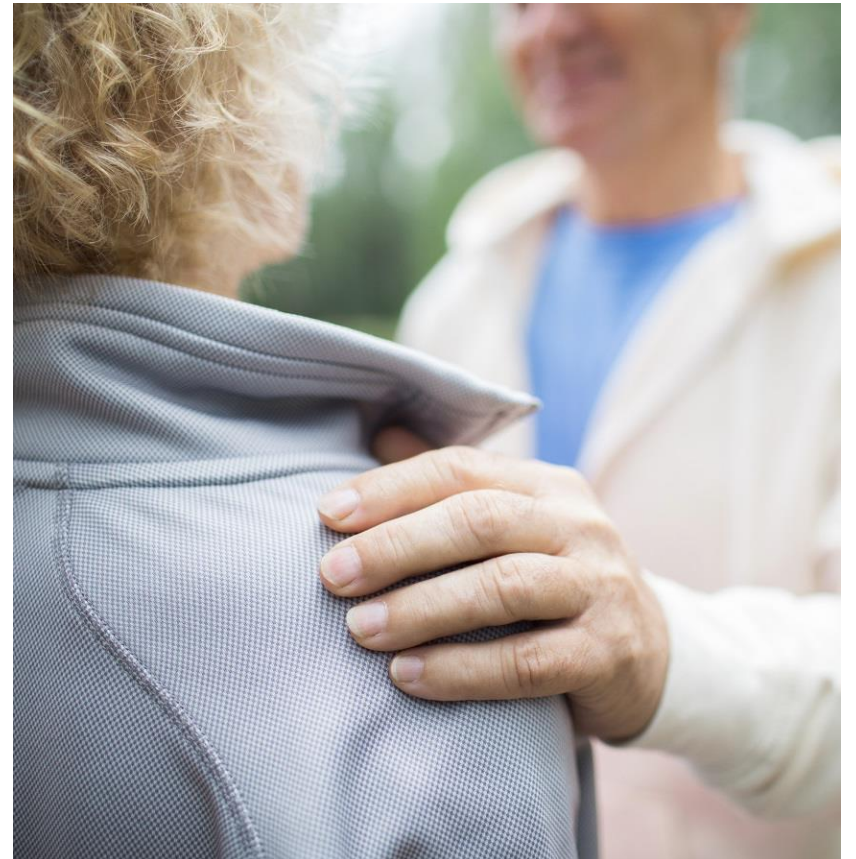
Miksi ihmiset hakeutuvat Eläkeliiton vapaaehtoisiksi?

- Yhdistyksiä paljon ja vapaaehtoistoiminta arvostettu osa yhdistysten perustoimintaa
- Turvallinen taustaorganisaatio (*koulutus, neuvonta, vakuutukset*)
- Mahdollisuus oppia uutta
- Saa rutiineja elämään
- Mahdollisuus tuntea itsensä tarpeelliseksi ja merkitykselliseksi
- Uusien ystävien saaminen
- Vapaaehtoisten laajaan yhteisöön kuuluminen
- Itsetunnon ja kokonaisvaltaisesti oman identiteetin vahvistuminen vapaaehtoistoimijuuden kautta

Millainen on Eläkeliiton vapaaehtoinen?

- Pääsääntöisesti 72-78-vuotias.
- Hyvin motivoitunut ja sitoutunut vapaaehtoistoiminnan tekemiseen.
- Kiinnostunut harrastustoiminnasta, jossa voi kokea itsensä merkitykselliseksi.
- Päättää aina itse siitä, miten paljon ja milloin antaa aikaa vapaaehtoistoimintaan. Saa lopettaa vapaaehtoistoiminnan milloin vain.
- Hyvin sitoutunut vapaaehtoistoimintaan, mutta iästä johtuen vapaaehtoisen elämään kuuluu äkillisiä muutoksia, jolloin vapaaehtoistoiminta voi loppua kokonaan tai jäädä tauolle nopeastikin. Syinä yleensä oman tai läheisen terveydentilan heikkeneminen.

Millainen Eläkeliiton vapaaehtoinen ei sitten ole?

- Ikuisesti vapaaehtoistoiminnassa mukana oleva aina aktiivinen ihminen.
- Ilman tukea, neuvontaa ja ohjausta pärjäävä yli-ihminen.
- Ammattiavun korvaava henkilö. Vapaaehtoinen ei esim. siivoa.
- Henkilö, joka tietää alueen palveluista kaiken.

Vapaaehtoisilta kuultua:

- *"Soitan naapurikylässä asuvalle yksinäiselle vanhukselle kerran viikossa tarkistaakseni, mikä tilanne on."*
- *"Met porukala käyhmä laulattamasa vanhhainkodin asukhaita."*
- *"Paras palaute on kun saan keskustelun loppuun 80 v. asiakkaani iloseksi ja huojentuneeksi."*
- *Vapaaehtoistoiminta on hyvin palkitsevaa myös sen tekijälle. On hyvä mieli, kun on voinut tuottaa iloa ja mielihyvää toisille esim. ryhmäkodissa. Nyt pitäisi vain löytää keinoja saada uusia vapaaehtoisia jatkamaan työtä, jotta yhdistyksemme mahtava toiminta jatkuu."*

Vapaaehtoisilta kuultua:

- *"Koen vapaaehtoistyössä saavani myös itselle sisältöä elämään. Koen olevani autettavilleni apuna ja hyödyksi heidän arjessaan."*
- *"Olen onnellinen, että voin tuoda yksittäisten palveluasunnossa asuvien vanhusten päiviin jotain "värikkyyttä."*
- *"Vapaaehtoistoiminta on nostettava valokeilaan pikaisesti. Yhdistyksissä vapaaehtoiset vanhenevat ja toimintaan jää suuria aukkoja heidän voimien loputtua. Nuorempi sukupolvi ei ole tottunut antamaan apua ilmaiseksi eli kohta joillain paikkakunnilla/yhdistyksissä toiminta loppuu. Julkisuutta asialle."*

Yhteenvetoa

- Vapaaehtoiset tarvitsevat aina tuekseen hyvin toimivan taustaorganisaation.
- Vapaaehtoisten tulee saada perehdytys, tukea ja toiminnan/työnohjausta toimintaansa.
- Vapaaehtoistoiminta on vapaaehtoistoimintaa –vapaaehtoisella on oikeus lopettaa toiminta milloin vain.
- Uusia vapaaehtoisia tarvitaan jatkuvasti.
- Vapaaehtoiset tekevät mittaamattoman arvokasta toimintaa muiden ihmisten hyvinvoinnin eteen.
- Vapaaehtoiset tarvitsevat huomiointia ja arvostusta kiitoksen ja toiminnan tärkeyden esille nostamisen muodossa, mutta myös konkreettisia toimenpiteitä esim. tilojen ja avustusten muodossa.

Kysymyksiä?

Kiitos!

Suunnittelija Katja Harinen
Eläkeliitto ry
040 7257 340
katja.harinen@elakeliitto.fi

